«فرهیختگان» از رتبه‌بندی یک چهارم اول سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه آزاد اسلامی گزارش می‌دهد

مسیر پیشرفت انجمن‌های علمی زیر ذره‌بین باشگاه پژوهشگران

سارا طاهری
روزنامه‌نگار

انجمن‌های علمی دانشجویی از نهادهایی هستند که می‌توانند نقش مؤثری در توسعه اجتماعی و علمی جامعه داشته باشند و بر این اساس دارای کارکردها و وظایف آشکار و پنهان هستند که نتایج قابل پیش‌بینی نیز برای آنها متصور هستند. این انجمن‌ها ازطریق کارکردهای خود می‌توانند به تقویت و توسعه کارآفرینی در جامعه کمك کنند. هدف از تشکیل انجمن‌های علمی دانشجویی گسترش و ارتقای علمی و توسعه کمی و کیفی نیروهای متخصص و بهبود وضعیت آموزشی و پژوهشی در زمینه فعالیت هر انجمن است. انجمن‌های علمی دانشجویی در دانشگاه آزاد اسلامی به‌عنوان یک نهاد مستقل، برای انجام فعالیت‌های علمی و پژوهشی در بدنه دانشجویی حضور دارند. در این دانشگاه بیش از ۲۴۰۰ انجمن علمی دانشجویی و البته ۳۱۰ انجمن فعال حضور دارند که مدتی است توسط شاخص‌ها ارزیابی می‌شوند. درواقع ارتقای کیفی و هدفمندسازی فعالیت انجمن‌ها یکی از اصولی است که باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان این دانشگاه در دستورکار خود قرار داده و هر همین اساس نیز مدتی است عملکرد انجمن‌های علمی دانشجویی را با شاخص‌هایی رتبه‌بندی می‌کند تا عملکرد هرکدام مشخص شود. درواقع مسئولان باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان این دانشگاه می‌گویند فعالیت انجمن‌ها فقط نباید روی کاغذ باشد، آنها معتقدند هر انجمنی که غیرفعال باشد باید از گردونه خارج شود. البته برای ارتجمن‌های غیرفعال ۶ ماه فرصت درنظر گرفته شده است؛ یعنی مجوز آنها یی که فعالیت ندارند به مدت ۶ ماه تعلیق شده و ۶ ماه هم به آنها فرصت داده شده که فعالیت خود را آغاز کنند، در غیر این صورت لغو مجوز خواهند شد.

باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان دانشگاه آزاد اسلامی پیش از این رتبه‌بندی‌ها را به‌صورت سالانه انجام داده و به‌صورت سالانه نیز منتشر می‌کرد. اما حالا هم به‌منظور رصد دقیق‌تر فعالیت انجمن‌ها و ایجاد انگیزه بیشتر و مداوم در اعضای انجمن‌ها، ارزیابی به‌صورت فصلی و چهارمرتبه در سال انجام خواهد شد. از این پس رتبه‌بندی‌ها سالانه، اما به‌صورت یک چهارم سال به یک چهارم سال اعلام می‌شود. سال نیز براساس سال مالی تحصیلی درنظر گرفته شده است. ارزیابی و رتبه‌بندی یک‌چهارم‌اول‌سال‌تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه براساس اطلاعات ثبت‌شده توسط روسای دفاتر باشگاه‌های پژوهشگران جوان در واحدهای دانشگاهی در سامانه پیوند صورت گرفته است. تغییرات رتبه درمقایسه با گزارش قبلی به‌دلیل ثبت اطلاعات توسط تعداد بیشتری از واحدهای دانشگاهی، نزدیک‌تر شدن مکانیسم ارزیابی با آیین‌نامه پیشنهادی و دستورالعمل اعلام‌شده و همچنین رعایت سقف امتیاز برای هر فعالیت است.

جوکار: مجوز انجمن‌های غیرفعال ۶ ماه تعلیق می‌شود

محمدمهدی جوکار، مدیرکل هدایت‌وتوانمندسازی دانشجویی باشگاه‌پژوهشگران جوان و نخبگان دانشگاه آزاد اسلامی در گفت‌وگو با «فرهیختگان» درباره ارزیابی جدیدانجمن‌های علمی دانشجویی توضیح‌دادوگفت: «برای اینکه‌بین‌دانشجویان رقابت سالم علمی ایجاد کرده و به آنهایی که فعال هستند انگیزه دهیم، ارزیابی و رتبه‌بندی را برای انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه در دستورکار قرار دادیم. ازسوی دیگر به‌دنبال این هستیم تا مجوزها را در کمتر از دوماه بررسی کرده و با دید کمك به آنها مجوزها را تثبیت و ابلاغ کنیم.» او ادامه داد: «تعداد زیادی انجمن علمی در دانشگاه وجود دارند که مدت زیادی است غیرفعال هستند؛ ما انجمن‌هایی که تا قبل ازشرایط کرونایی غیرفعال بودند را احصا کرده و در مدت کرونایی نیز اگر فعالیتی نداشتند، فرض‌را بر این گذاشتیم که دوسال فعالیت نداشته‌اند. مدیرکل هدایت و توانمندسازی دانشجویی باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان دانشگاه آزاد اسلامی با بیان اینکه مجوز این انجمن‌ها در کمیسیون مرکزی به مدت ۶ ماه تعلیق خواهد شد، اظهار کرد: «به این انجمن‌ها ۶ ماه فرصت داده و به رئیس واحد و رئیس استان طی نامه‌ای اعلام می‌کنیم که انجمن مربوطه ۶ماه فرصت دارد که فعالیت خود را آغاز کند و در غیر این صورت لغو مجوز خواهد شد.» او در ادامه برای ایجاد انگیزه برای فعالیت در انجمن‌ها نیز توضیح داد: «برای ایجاد انگیزه در انجمن‌های فعال وغیرفعال رتبه‌بندی را به‌صورت سالانه و به‌صورت یک چهارم سال منتشر می‌کنیم. سال نیز براساس سال مالی تحصیلی درنظر گرفته شده است؛ یعنی برنامه‌ای که داریم برای اول آذر رنکینگ یک چهارم اول را انجام داده و برای اسفندماه نیز رنکینگ یک چهارم دوم سال را انجام خواهیم داد.» جوکار در ادامه تصریح کرد: «اتفاقی که می‌افتد این است که انجمن‌های غیرفعال و حتی آنهایی که مجوزشان تعلیق شده تشویق می‌شوند تا خود را ارزیابی کرده و در رتبه‌بندی قرار بگیرند. ازسوی دیگر برای اینکه اطلاعات ارزیابی نرمال شود، شاخص ارزیابی را براساس فعالیت یک‌ساله در بازه‌های زمانی یک چهارم سال قرار می‌دهیم. به‌عبارت‌دیگر شاخص ارزیابی سالانه خواهد بود، اما با تغییر و جابه‌جایی بازه ارزیابی به‌صورت یک چهارم سال.»

تفاوت ارزیابی جدید چیست؟

او درخصوص تفاوت شیوه ارزیابی فعلی با ارزیابی قبلی نیز گفت: «در ارزیابی جدید یک‌سری شاخص‌ها که در آیین‌نامه پیش‌بینی شده و به‌صورت دستورالعمل به واحدها ابلاغ شده بود را در ارزیابی جدید اعمال کردیم (جدول شماره ۳). بنابراین رنکینگ‌ها در ارزیابی جدید نسبت‌به ارزیابی قدیم تغییر کرده که این موضوع نیز به دو دلیل اصلی است: یک‌سری از انجمن‌ها در ارزیابی قدیم حضور نداشتند یعنی مسئولان آنها در واحدهای دانشگاهی اطلاعات خود را ثبت نکرده بودند. ۱ مدیرکل هدایت‌وتوانمندسازی دانشجویی باشگاه‌پژوهشگران جوان‌ونخبگان دانشگاه‌آزاد اسلامی درخصوص دلیل دوم نیز اظهار کرد: «در ارزیابی جدید سقف فعالیت‌ها را رعایت کردیم؛ در ارزیابی قبلی به‌دلیل ایجاد رقابت سقف فعالیت‌ها اعمال نشد، اما در رتبه‌بندی جدید، سقف فعالیت اعمال و این موضوع باعث شد به‌طور مثال امتیاز برخی واحدها همچون علی‌آباد کتول علی‌رغم فعالیت‌های زیاد، نسبت به رتبه‌بندی قبلی کمتر شود.» او با بیان اینکه یک‌سری اصلاحات نیز در گزارش گیری انجام دادیم، توضیح کرد: «به‌طور مثال یک انجمن فعالیت خود را ثبت کرده، اما تاریخ فعالیت مشخص نبود یا مخدوش بود. یا برای مثال یک فعالیت برای چند انجمن ثبت شده بود؛ مثلا یک کارگاه مقاله‌نویسی برگزار شده و بچه‌های انجمن شیمی، فیزیك و عمران در این کارگاه حضور داشته و این فعالیت برای هر سه انجمن ثبت شده است. کاری که کردیم این بود که این امتیاز را حذف و اعلام کردیم امتیاز کارگاه فقط به یک انجمن (انجمن اول ذکرشده) تعلق می‌گیرد.»

تمرکز زدایی از یک انجمن واحد و توجه به همه انجمن‌ها

جوکار گفت: «همچنین ممکن است یک واحد دانشگاهی فقط یک انجمن فعال داشته و مسئولان نیز از آن حمایت می‌کنند؛ شاید این تصور پیش آید که مسئولان نسبت‌به بقیه انجمن‌ها که توجه باشند، بنابراین باید تدبیری اندیشیده شود تا تمرکز واحد دانشگاهی فقط روی یک انجمن نباشد. به‌طور مثال نقطه‌قوت واحد دانشگاهی قزوین رباتیک است، اما نباید از رشته زبان و ادبیات آن غافل شد. برهمین اساس در این گزارش، واحدهای دانشگاهی نیز براساس امتیاز انجمن‌ها رنکینگ شده‌اند. به‌عبارت بهتر، به غیر از انجمن‌ها، واحدهای دانشگاهی نیز امتیازبندی شده‌اند.» (جدول شماره ۱)

جدول ۱. رتبه واحدهای دانشگاهی در ارزیابی یک‌چهارم اول سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹
انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه آزاد اسلامی

نام واحد	تعداد انجمن‌های فعال	امتیاز کل انجمن‌های واحد	تعداد کل فعالیت‌های واحد
تهران غرب	۱۴	۶۳۶	۱۰۶
شهر قدس	۱۰	۵۵۱	۸۸
شهرکرد	۹	۴۱۵	۸۴
تهران پزشکی	۸	۳۹۰	۷۱

او درخصوص تفاوت دقیق رتبه‌بندی جدید با رتبه‌بندی قدیم بیان کرد: «در ارزیابی جدید رتبه‌بندی حقیقی شد؛ یعنی انجمنی که امتیاز ۲۵ را با ۶ فعالیت کسب کرده، بالاتر از انجمنی است که امتیاز ۲۵ را با ۵ فعالیت کسب کرده است. همچنین رتبه‌های یک‌سال به انجمن‌های دارای امتیاز مساوی تعلق گرفت.»

برای تشویق انجمن‌ها چه تدابیری اتخاذ شده است؟

جوکار درخصوص تشویق انجمن‌ها به فعالیت چند پیشنهاد و درخواست نیز مطرح کرد و گفت: «برای تشویق دانشجویان و اعضای هیات‌علمی جهت حمایت از انجمن‌ها موارد مختلفی در دستورکار قرار گرفته است که از آن جمله می‌توان به اختصاص امکانات به انجمن، تخفیف شهریه به دانشجویان عضو هیات‌مدیره انجمن، امتیاز در ترفیع پایه و ارتقای مرتبه اساتید مشاور انجمن و مرخصی تشویقی برای رئیس باشگاه انجمن برگزیده اشاره کرد. درخصوص دانشجویان با اعطای تخفیف شهریه به هیات‌مدیره انجمن را مطرح کردیم. درخواست این بود که تا ۱۴ انجمن برتر، حداکثر ۷ نفر و به‌ازای هر انجمن ۲۰ درصد شهریه ثابت و متغیر در ترم بعد از انتشار، به‌صورت پلکانی تا ۵ درصد تخفیف شهریه درنظر گرفته شود.» مدیرکل هدایت و توانمندسازی دانشجویی باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان دانشگاه آزاد اسلامی ادامه داد: «همچنین تخفیف شهریه ۵۰ درصدی برای هیات موسس پیشنهاد شد؛ برای اساتید مشاور نیز درخواست پایه تشویقی را مطرح کردیم؛ همچنین برای ۲ انجمن از ۷ انجمن برتر کل کشور، درخواست پایه تشویقی برای استاد و برای استاد مشاوره‌ای ۷ انجمن برتر اولیه، ۲ جایزه فعالیت اجرایی ماده ۴ آیین‌نامه ارتقا پیشنهاد شد تا اساتید نیز برای کارآمد و از دانشجویان حمایت کنند. البته این درخواست‌ها در حال پیگیری است، اما هنوز به نتیجه نرسیده است.»

او گفت: «در برخی واحدها کارمندانی مدیریت مجموعه انجمن‌ها را برعهده دارند که برای این دسته از کارمندان نیز دو روز مرخصی تشویقی و لوح تقدیر درنظر گرفته شده است.» در این گزارش، رتبه‌بندی یک‌چهارم اول سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه آزاد اسلامی در بازه ۱۳۹۸/۹/۱ تا ۱۳۹۹/۸/۳۰ آمده است. (جدول شماره ۲)

ادامه در صفحه ۵

جدول شماره ۳) ارزیابی انجمن‌های علمی دانشجویی

	محور	فعالیت	توضیحات	نحوه اختصاص امتیاز	سقف امتیاز
فعالیت‌های اصلی	توانمندسازی	بازدید علمی		بهازای هرمورد ۲ امتیاز	۱۴
		تور علمی	پیش از یک روز	بهازای هرروز ۴ امتیاز	۲۸
		سخنرانی علمی		بهازای هرمورد ۲ امتیاز	۱۴
		کارگاه		بهازای هرمورد ۵ امتیاز	۲۰
		کرسی تزویجی		بهازای هرمورد ۳ امتیاز	۱۲
		کرسی اندیشه‌ورزی		بهازای هرمورد ۳ امتیاز	۱۲
	نشر علم	نشریه علمی دانشجویی	چاپی یا الکترونیکی	بهازای هرشماره در سال ۵ امتیاز	۳۰
		تولید محتوای چندرسانه‌ای	نرم‌افزار	بهازای هرمورد ۶ امتیاز	۳۰
			اپلیکیشن تخصصی	بهازای هرمورد ۱۰ امتیاز	۲۸
		خلق اثر هنری	مجسمه، گرافیک، نقاشی، ماکت و...	بسته به نظر گروه آموزشی ۲ تا ۱۰ امتیاز	۲۰
		ایجاد صفحات مجازی و وب‌سایت		بهازای هر وب‌سایت ۱۵ امتیازبهازای هر صفحه مجازی مشروط به به‌روز بودن ۳ امتیاز	۳۰
فعالیت‌های علمی-اجتماعی		اردوهای دانشجویان جدیدالورود	مشارکت در برگزاری	بهازای هر اردو ۵ امتیاز	۱۵
		همایش ترویجی رشته تحصیلی		بهازای هر جلسه در هر مرکز آموزشی ۱۰ امتیاز	۲۰
		فعالیت‌های خیریه‌ای		بهازای هرمورد ۵ امتیاز	۳۰
		فعالیت‌های جهادی تخصصی	در مناطق کم‌برخوردار	بهازای هرروز ۱۰ امتیاز	۴۰
ارتباطات و تعاملات علمی		همکاری و مشارکت علمی	با مراکز و مجموعه‌های علمی ملی و بین‌المللی	ملی بهازای هرمورد ۵ امتیاز. بین‌المللی بهازای هرمورد ۱۰ امتیاز	۳۰
		عضویت در اتحادیه‌های علمی مربوطه	عضویت انجمن	بهازای هرمورد ۵ امتیاز	۱۵
		عضویت در نظام یا انجمن علمی مربوطه	عضویت انجمن	بهازای هرمورد ۵ امتیاز	۱۵
		تفاهم‌نامه	در راستای تامین نیازهای علمی و مهارتی دانشجویان عضو	عمومی بودن تا ۸ امتیاز اختصاصی بودن برای انجمن ۱۰ امتیاز	۳۰
سایر فعالیت‌ها		ارتباط با دانش‌آموختگان	مشارکت دانش‌آموختگان دانشکده در برنامه‌های انجمن	بهازای هرمورد ۱ امتیاز	۱۶
		کسب رتبه و افتخار در تعاملات علمی	در برنامه‌های مختلف	بهازای هرمورد تا ۱۰ امتیاز	۲۰
	رویدادهای علمی	مسابقه	برگزاری مسابقات علمی (فناورانه، اندیشه‌ورزی، سخنوری) درون واحدی	تا ۱۰ امتیاز بهازای هرمورد	۳۰
			برگزاری مسابقات مهارتی درون‌واحدی	تا ۱۵ امتیاز بهازای هرمورد	۳۰
			مشارکت انجمن در برگزاری مسابقات بین‌واحدی، ملی یا بین‌المللی	بهازای هرمورد ملی حداکثر ۴ و بین‌المللی حداکثر ۷	۲۱
		همایش‌ها و کنفرانس‌های تخصصی	مشارکت در برگزاری	سطح درون‌واحدی تا ۵ امتیاز بهازای هرمورد. سطح منطقه‌ای و ملی تا ۱۰ امتیاز بهازای هرمورد	۳۰
		جشنواره‌های علمی -تخصصی	مشارکت در برگزاری	سطح درون‌واحدی تا ۵ امتیاز بهازای هرمورد. سطح منطقه‌ای و ملی تا ۱۰ امتیاز بهازای هرمورد	۳۰
		نمایشگاه هنری، علم و فناوری	مشارکت در برگزاری	سطح درون‌واحدی تا ۵ امتیاز بهازای هرمورد. سطح منطقه‌ای و ملی تا ۱۰ امتیاز بهازای هرمورد	۳۰
		بزرگداشت	چهره‌های علمی	تا ۵ امتیاز بهازای هرمورد	۱۰
	فعالیت‌های پژوهشی	اجرای طرح پژوهشی	طرح پژوهشی خاتمه‌یافته (به‌نام انجمن)	عضو انجمن: مجری طرح پژوهشی ۵ امتیاز. همکار هر طرح پژوهشی ۲ امتیاز	۱۵
		شرکت در انجام پروژه‌های برون‌دانشگاهی	طرح پژوهشی خاتمه‌یافته	عضو انجمن: همکار طرح پژوهشی ۶ امتیاز	۱۸
	فعالیت‌های آموزشی	دوره‌های کمک‌آموزشی و حل تمرین		بهازای هر ۱۶ جلسه ۷ امتیاز	۲۱
	انعکاس فعالیت و اخبار انجمن			بهازای هرخبر در رسانه‌های محلی ۱ امتیاز. بهازای هر خبر در رسانه‌های ملی ۳ امتیاز	۲۰

تاریخ علم

تاریخ علم در اسلام و ایران به روایت
دکتر علی‌اکبر ولایتی (مروری بر گذشته - بخش ۶)

نهضت ترجمه

روزنامه «فرهیختگان» پیش از این در ستونی تحت‌عنوان «تاریخ علم در اسلام و ایران» به تبیین مباحث علمی و دقیق تاریخ این مبحث مهم و مطرح در مجامع علمی روز می‌پرداخت. من مایه این رشته مقالات، اساسا مباحثی بود که دکتر علی‌اکبر ولایتی در برنامه تلویزیونی «ایران، ازشبکه دوم سیما» بیان کرده و سپس بنابه درخواست‌های متعدد اساتید، پژوهشگران و دانشجویان جهت تبیین دقیق‌تر مباحث و ارائه مستندات این مطالب، برای چاپ در روزنامه تنظیم کرده بود. «فرهیختگان» در پاسخ به درخواست‌های مکرر خوانندگان، مطابق گذشته به چاپ این مجموعه ادامه خواهد داد. البته به جهت اتصال و پیوستگی مباحث، پیش از شروع مباحث جدید، نگاه مروری خواهیم داشت به مباحث گذشته که در همین ستون منتشر خواهد شد.

|||

از نظر دانشمندان مسلمان، به‌معنای دقیق کلمه، دانش همیشه وسیله بوده نه هدف. به این معنا که کسب معرفت و دانایی زمانی ارزشمند بود که در خدمت رسیدن به رستگاری و کسب رضایت الهی به کار گرفته می‌شد. از این‌رو بود که مسلمانان به دانش اندوزی ترغیب می‌شدند. مواجهه با ملل غیرعرب، بابی‌های جدید علمی روی مسلمانان گشود؛ به‌طوری که علی‌رغم مخالفت امرای اموی با علم، مسلمانان به ترجمه متون یونانی، فارسی و هندی به عربی همت گماشتند. ابن‌ندیم، افزون بر آل‌نوبخت، از ۱۵ نفر دیگر نام می‌برد که از متون فارسی میانه را به عربی ترجمه می‌کرده‌اند. ترجمه‌هایی هم از متون هندی در زمینه‌های پزشکی و نجوم و جز آن صورت پذیرفت. مسلم است که بزرگ‌ترین آثار علم هندی، مانند مقالات پزشکی و آثار ریاضی دانان بزرگی چون اریبهاطا و براهماگوپتا و آثار مهمی که در زمینه نجوم نوشته شده و از آن میان، بخشی از سده‌هانته (سند هند)، که به احتمال قوی متعلق به دوره‌های بین قرن سوم پیش از میلاد و قرن هشتم بعد از میلادند، در پیشرفت علوم در جهان اسلام بسیار تاثیرگذار بوده‌اند.

در این میان ابن‌مقفع، مترجم کلیله‌ودمنه، اهمیتی بی‌بدیل دارد. این دگرگونی فرهنگی و ادبی که زمینه وقوع نهضت ترجمه بود، با ترجمه‌ها و اقتباس‌های او از آثار غیرعربی آغاز شد.

شیخ‌المترجمین حُنَین‌بن‌اسحاق عَبّادی «ستودحیره» نیشابوری (۲۶۴-۱۴۹ ق) از دیگر مترجمان مهمی بود که در بیت‌الحکمه فعالیت می‌کرد. چنان‌که از نسبتش پیداست مدتی در شهر شیعه‌نشین نیشابور بوده و با توجه به زمان هجرت حضرت امام‌رضا(ع) از مدینه به مرو و حضور پرامهیبت آن حضرت در شهر نیشابور (۲۰۰ تا ۲۰۱ ه‍.ق) می‌دانیم که حنین در این زمان در شهر نیشابور حضور داشته و به‌ظنّ قوی به محضر آن امام بزرگوار شرفیاب شده بوده است و شاید رغبت بی‌سابقه حنین در ترجمه متون به عربی و ویرایش متون ترجمه پیش از خود به رهنمود حضرت امام‌رضا(ع) بوده است. پیش از حنین، مترجمان آثار ترجمه از یونانی در بیشتر اوقات در بند متن بودند و لفظ به لفظ از سریانی به عربی ترجمه می‌کردند. حنین این شیوه کار را بی‌اعتبار اعلام کرد و یک شیوه فنی و پیشرفته ترجمه جایگزین آن کرد. شیوه پیشرفته حنین پس از او در همه ترجمه‌های مسلمانان از کتب علمی خارجی پی گرفته شد. حنین نصرانی مذهب (نسطوری) و متولد عباده (حیره) بود. حنین در جندی‌شاپور و در بغداد تحت‌نظر پزشک مشهوری چون ابن‌ماسویه، پزشکی آموخت. او از مشهورترین طبیبان دربار عباسی و مترجمی حاذق و مسلط به زبان‌های یونانی و سریانی و عربی بود. از لابه‌لای متون می‌دانیم که وی چندبار برای خرید کتاب‌های یونانی به آسیای صغیر و روم سفر کرده است. سریانی را در اسکندریه و زادگاهش عربی را در بصره و یونانی را در مصر و اسکندریه آموخت. در بصره عربی را از خلیل‌بن‌احمد یاد گرفت. در آنجا به درس یاسیبویه، امام نحویان، بود. برای آموزش طب به بغداد نزد یوحنابن‌ماسویه رفت. یوحنا از او خواست که به صرافی و سوداگری رو آورد؛ زیرا بیشتر اقوام وی به تجارت روی می‌آورند. حنین این سخن استاد را به تحقیر مقام علمی خویش استنباط کرد. پس، رنجیده‌خاطر، بغداد را رها کرد و در مناطق گوناگون دانش‌اندوزی کرد. پس از آن، با تغییر نام و با دانش فراوانی که اندوخته بود، نزد استاد پیشین خود رفت و او را با علم خود شرمسار کرد. ورود حنین به دربار عباسیان را از زمان هارون‌الرشید می‌دانند. شهرت وی در زمان حکومت مأمون با ترجمه کتاب‌های گوناگون، مضاعف شد. ترجمه‌های حنین چنان مشهور شد که مأمون به اندازه وزن کتاب‌هایی که ترجمه می‌کرد به او طلا داد. شهرت حنین فقط به‌سبب ترجمه‌هایش نبود. در تشخیص و درمان بیماری‌ها نیز به استادی رسیده بود، چنانکه جبرئیل‌بن‌بختیشوع، و دیگر پزشکان از حسادت وی را بیشتر مترجم خوبی می‌دانستند تا طبیبی حاذق. درباره اهیلی حنین‌بن‌اسحاق به درگاه هارون نوشته‌اند. می‌گویند روزی از حنین خواست که زهری برای کشتن مخالفان خلافت عباسی بسازد. حنین نپذیرفت و گفت که «درس آدم کشی نخوانده است». خلیفه پس از این اتفاق او را زندانی کرد. روزی پس از آزاد کردنش، لوازم جلادی را مقابلش قرار داد و همان گفت‌وگو تکرار شد. خلیفه عباسی پس از آن او را رها کرد و فقط در کارهای علمی از او مشورت می‌گرفت و هیچ‌گاه دیگر مشارکت در جرائم مرسوم خلفای عباسی را از او نخواست. فرزندان حنین‌بن‌اسحاق نیز مترجمان زبردست و دانشمندان زمان خود بوده‌اند. پس از حنین، دانشمندانی به بررسی آثار، و شرح احوال او پرداختند. ربیع‌بن‌احمد آخوبنی بخاری مکتبی به ابوالحکیم که شاگرد محمدبن‌زکریای رازی بود در کتاب هدایه‌المتعلمین در برخش نخست عقاید و آرای پزشکان نامدار پیش از خود را بررسی کرده است که یکی از آنان حنین‌بن‌اسحاق است؛ ابوبکر محمدبن‌خلیل رقی، طبیب و مدرس نامدار قرن چهارم هجری و نخستین کسی که بر المسائل حنین‌بن‌اسحاق شرح و تفسیر نوشت؛ علی‌بن‌عیسی در کتاب تذکره‌الکحالین در سه مقاله نظریات طبیبان پیش از خود را بررسی کرد که یکی از آنان حنین‌بن‌اسحاق بود. اهمیت فعالیت علمی حنین در ترویج ترجمه آثار یونانی بقراط و جالینوس در میان طبیبان مسلمان است. البته به روایت ابن‌ندیم نخستین کسی که آثار یونانی را به سریانی بازگرداند سرجیوس رأس‌العینی بود است که به احتمال به سبب محدود بودن آثارش، شهرت حنین را نیافت.

نوآوری‌های حنین در ترجمه آثار علمی به عربی عبارتند از:

- مراجعه به منابع اصلی یونانی
- گردآوری نسخه‌های خطی گوناگون برای تدوین یک متن موثق
- ترجمه متون براساس معنا و مفهوم کلی عبارت و نه صرفا ترجمه لفظ به لفظ

بنابر نقل منابع، او باقی عمر خود را در راه ترجمه، تفسیر و تألیف صرف کرد. از این‌رو، به حق او را شیخ‌المترجمین نام نهادند.

ادامه از صفحه ۴

جدول ۲. رتبه انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه در ارزیابی یک‌چهارم اول سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹

رتبه	نام واحد-انجمن	امتیاز کل انجمن	تعداد کل فعالیت‌ها	گروه رتبه‌ای
۱	شهر قدس-حقوق	۱۸۱	۳۱	+A
۲	شهرکرد-دامپزشکی	۱۶۶	۳۵	
۳	علی‌آباد کتول-پرستاری	۱۳۳	۳۷	
۴	تهران غرب-گردشگری و هتلداری	۱۰۴	۲۰	
۵	تهران پزشکی-انجمن علوم دارویی	۹۸	۱۹	
۶	شهر قدس-شهرسازی	۹۴	۱۶	
۷	شهرکرد-روانشناسی	۸۵	۱۵	
۸	شهرکرد-حقوق	۸۲	۱۷	
۹	تهران غرب-انجمن علمی صنایع	۸۰	۱۶	
۱۰	شهرری-مدیریت	۷۹	۱۵	
۱۱	تهران غرب-حسابداری	۷۰	۱۰	A
۱۲	خرم‌آباد-عمران	۷۰	۹	
۱۳	تهران غرب-روانشناسی و مشاوره	۶۸	۱۲	
۱۴	تهران غرب-انجمن کامپیوتر	۶۶	۱۰	
۱۵	شهر قدس-صنایع غذایی	۶۴	۱۰	
۱۶	لاهیجان-کامپیوتر	۶۰	۱۰	
۱۷	شهر قدس-زبان انگلیسی	۶۰	۹	
۱۸	تهران غرب-زبان	۵۳	۱۲	
۱۹	خرم‌آباد-پرستاری	۵۱	۱۱	
۲۰	تهران پزشکی-انجمن پزشکی	۴۸	۱۱	
۲۱	اسلامشهر-کامپیوتر	۴۶	۷	
۲۲	صدادشت-صنایع غذایی	۳۹	۱۱	B
۲۳	تهران غرب-ارتباط و رسانه	۳۸	۶	
۲۴	شهرری-زیست‌شناسی	۳۵	۶	
۲۵	تهران غرب-انجمن علمی محیط زیست	۳۵	۵	
۲۶	خرم‌آباد-برق	۳۴	۶	
۲۷	شهر قدس-عمران	۳۳	۵	
۲۸	تهران پزشکی-انجمن علمی شیمی دارویی	۳۲	۵	
۲۸	شهرری-شیمی	۳۲	۵	
۳۰	تهران علوم و تحقیقات-مهندسی هوافضا	۳۰	۶	
۳۱	شهرری-کامپیوتر	۳۰	۴	
۳۲	شهر قدس-بیوشیمی	۲۹	۵	
۳۳	تهران غرب-معماری	۲۸	۵	
۳۴	بیرجند-روانشناسی	۲۸	۳	
۳۵	اسلامشهر-جغرافیا	۲۷	۵	
۳۶	تهران علوم‌وتحقیقات-صنایع غذایی	۲۷	۲	
۳۶	تهران غرب-طراحی صنعتی	۲۷	۴	
۳۸	تهران پزشکی-انجمن علمی دندانپزشکی	۲۶	۵	
۳۹	تهران شرق-مکانیک	۲۵	۷	
۴۰	تهران علوم‌وتحقیقات-علوم زیستی	۲۵	۴	
۴۱	رشت-انجمن علمی مدیریت	۲۵	۳	
۴۱	شهر قدس-علوم دامی	۲۵	۲	
۴۳	شهر قدس-روانشناسی	۲۴	۴	
۴۴	شهر قدس-نانو محاسباتی	۲۴	۳	
۴۵	نور-صنایع غذایی	۲۳	۵	
۴۶	ساری-پزشکی	۲۲	۵	
۴۶	قزوین-معماری و شهرسازی	۲۲	۵	
۴۶	خوراسگان-انجمن علمی برق	۲۲	۵	
۴۶	شهرکرد-پرستاری	۲۲	۵	
۵۰	خمینی‌شهر-حقوق	۲۲	۴	
۵۱	اسلامشهر-برق	۲۰	۶	C
۵۲	زنجان-انجمن علمی مامایی رویان	۲۰	۵	
۵۲	کرج-علوم دامی	۲۰	۵	
۵۴	تبریز-دامپزشکی	۲۰	۴	
۵۴	اسلامشهر-تربیت‌بدنی	۲۰	۴	
۵۴	اسلامشهر-علوم تربیتی	۲۰	۴	
۵۴	پردیس-مهندسی شهرسازی	۲۰	۴	
۵۴	خوراسگان-انجمن علمی حقوق	۲۰	۴	
۵۹	شهرکرد-بهداشت	۲۰	۳	
۶۰	تهران غرب-برق	۲۰	۲	
۶۰	شهرری-حسابداری	۲۰	۲	
۶۰	شهرری-روان شناسی	۲۰	۲	
۶۳	زاهدان-علوم آزمایشگاهی	۱۹	۹	
۶۴	خمینی‌شهر-برق	۱۹	۴	
۶۵	قزوین-انجمن مهندسی پزشکی	۱۷	۴	
۶۵	شهرکرد-معماری	۱۷	۴	
۶۵	اسلامشهر-مکانیک	۱۷	۴	
۶۵	خمینی‌شهر-مهندسی پزشکی	۱۷	۴	
۶۹	تهران غرب-عمران	۱۷	۲	
۶۹	شهر قدس-مهندسی شیمی	۱۷	۲	
۷۱	رشت-انجمن علمی پرستاری و مامایی	۱۶	۳	
۷۲	جهرم-زیست‌شناسی	۱۶	۵	
۷۲	تهران مرکزی-کامپیوتر	۱۶	۵	
۷۴	زاهدشهر-روانشناسی	۱۶	۴	
۷۴	خمینی‌شهر-مکانیک	۱۶	۴	
۷۴	خرم‌آباد-میکروبیولوژی	۱۶	۴	
۷۷	قائمشهر-روانشناسی	۱۵	۳	
۷۷	خوراسگان-انجمن علمی مامایی	۱۵	۳	
۷۷	جهرم-پرستاری	۱۵	۳	
۷۷	سمنان-پرستاری	۱۵	۳	
۷۷	تنکابن-زیست‌شناسی	۱۵	۳	
۷۷	کرج-صنایع	۱۵	۳	
۷۷	رباط کریم-معماری	۱۵	۳	
۷۷	لاهیجان-معماری	۱۵	۳	
۸۵	ساری-پرستاری	۱۵	۲	
۸۵	رشت-انجمن علمی تربیت‌بدنی	۱۵	۲	
۸۵	قزوین-انجمن مهندسی صنایع - گروه صنایع غذایی	۱۵	۲	
۸۸	تهران غرب-مدیریت آموزش	۱۵	۱	
۸۸	تهران غرب-مکانیک	۱۵	۱	
۹۰	زاهدان-روانشناسی	۱۳	۵	D
۹۱	اراک-زیست‌شناسی	۱۲	۳	
۹۱	تهران جنوب-صنایع	۱۲	۳	
۹۱	تهران جنوب-طراحی لباس	۱۲